

ВІДГУК

офіційного рецензента на дисертаційну роботу Дем'яненка Дениса Володимировича «Бактеріальна біобезпека харчового яйця: удосконалення ветеринарно-санітарних заходів», подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 211 Ветеринарна медицина галузі знань 21 Ветеринарія

Актуальність теми дисертації.

Птахівництво є однією з найважливіших та широко представлених в Україні галузей тваринництва, яка, не дивлячись на низку негативних економічних чинників та впливів, поступально розвивається. З метою отримання максимальної кількості продукції від наявного в господарствах поголів'я, застосовують різноманітні заходи, що стимулюють продуктивність птиці. Особливо гостро питання забезпечення біобезпеки постало в господарствах з промисловими технологіями, де на обмежених площах вирощують значну кількість поголів'я. Відповідно, за даних умов, надзвичайно важливим є дотримання комплексу ветеринарно-санітарних заходів на всіх етапах виробництва харчового яйця.

В умовах птахівничих господарств, де максимально використовують автоматизацію та механізацію виробничих процесів, набагато простіше отримати безпечну продукцію. Проте, за низького санітарного стану приміщень, конструктивного обладнання, інвентарю та спецодягу робітників, результат буде цілком протилежний. Відповідно, розробка та впровадження нових екологічних дезінфікуючих препаратів, що мають пролонговану бактерицидну дію, є надзвичайно актуальним завданням.

Виходячи з вищевикладеного, актуальність дисертаційної роботи Дем'яненка Дениса Володимировича на тему «Бактеріальна біобезпека харчового яйця: удосконалення ветеринарно-санітарних заходів» не викликає жодних сумнівів.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Матеріали представленої дисертаційної роботи є частиною комплексних наукових досліджень кафедри ветсанекспертизи, мікробіології, зоогієни

та безпеки і якості продуктів тваринництва Сумського національного аграрного університету за тематичними планами науково-дослідної роботи: «Система моніторингу методів контролю та ветеринарно-санітарних заходів, щодо якості й безпеки продукції тваринництва при хворобах заразної етіології» (№ державної реєстрації 0114U005551, 2014–2019 рр.) та «Прогнозування ризиків транскордонного заносу та поширення особливо небезпечних хвороб тварин та розробка науково обґрунтованих систем дезінфекції на основі інноваційних імпорту замінних високоефективних засобів» (№ державної реєстрації 0115U001342, 2018–2023 рр.).

Наукова новизна і теоретичне значення дисертації.

Наукова новизна полягає у принципово новому розв'язанні питання щодо розробки інноваційних технологій профілактики бактеріальних хвороб птиці та отримання якісного та безпечного харчового яйця, відповідно до принципів системи НАССР. Здобувачем систематизовано перелік критичних контрольних точок за принципами системи НАССР в умовах виробництва товарного яйця, з урахуванням встановлених бактеріальних ризиків, а також удосконалено виробничу схему керування ризиками бактеріальної біобезпеки. Дисертант уперше дослідив нові синтезовані сполуки S-похідні біс-1,2,4-тріазолу (2a, 4a, 5b, 6a, 10a), що проявляють бактерицидну дію. За проведення експериментальних досліджень доведено, що автоматичне сортування та пакування яйця сприяє подальшій бактеріальній біобезпеці харчового яйця, підтримує мікробіологічні показники на безпечному рівні. Вказані дослідження обґрунтовують необхідність повної автоматизації виробничих процесів за виробництва харчового яйця в умовах промислового птахівництва.

Наукову новизну також підтверджує отримання позитивного рішення УКРНОІВІ про державну реєстрацію корисної моделі для отримання патенту України: «Спосіб дезінфекції системи водопостачання для напування тварин та птиці» (Реєстраційний номер заявки u 2022 04458 від 07.04.23.)

Практичне значення результатів дисертації.

Результати проведених здобувачем досліджень були враховані при розробці настанови щодо використання та нормативно-технічної документації з офіційної реєстрації та впровадження до серійного виробництва на виробничих потужностях НФВ «Бровафарма» засобу «Комбійод».

На підставі проведених експериментальних досліджень, дисертантом розроблено та запропоновано до впровадження у птахівничих господарствах закритого типу з виробництва харчового яйця, виробничу схему керування ризиками бактеріальної біобезпеки харчового яйця, з використанням дезінфекційного, протимікробного та стрес-протективного засобів.

Головні результати, отримані особисто автором.

Здобувач особисто провів ретельний аналіз літературних джерел за темою дисертаційного дослідження та узагальнення отриманих даних.

В подальшому – розробив схеми та провів експериментальні дослідження, здійснив статистичну обробку одержаних результатів та їх аналіз.

Частину робіт здобувач виконав спільно з науковцями Запорізького державного медичного університету, Національного фармацевтичного університету та НВФ «Бровафарма», які є співавторами відповідних публікацій.

Під час оцінки автентичності дисертації був проведений аналіз звіту перевірки роботи на плагіат на наявність текстових запозичень (програма Strice plagiarism), на підставі якого дійшли висновку, що дисертаційна робота Дем'яненка Дениса Володимировича «Бактеріальна біобезпека харчового яйця: удосконалення ветеринарно-санітарних заходів)», є результатом самостійних досліджень здобувача і не містить елементів плагіату і запозичень, згідно постанови КМУ від 12.01.2022 № 44 п. 9. Використані ідеї, результати і тексти інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

Кількість наукових публікацій.

За темою дисертаційної роботи опубліковано 12 наукових праць, з них 2 статті у наукових виданнях, включених до міжнародних наукометричних баз даних Scopus/Web of Science, 3 статті у наукових фахових виданнях України, 6 тез наукових доповідей, 1 опис до патенту.

Зауваження і побажання до змісту.

Наукова робота Дем'яненка Дениса Володимировича має важливе наукове й практичне значення, написана грамотно, державною мовою, відповідно до чинних вимог.

Однак, поряд з аргументованими положеннями, трапляються питання, які потребують на захисті дисертації додаткового уточнення, зокрема:

1. Вкажіть, чи проводилася раніше санація системи водогону в господарстві, де Вами здійснювалося визначення ефективності нового йодвмісного засобу для дезінфекції системи водопостачання? Якщо так, то який засіб для цього застосовували?

2. Поясніть механізм зменшення загальної кількості падежу та зменшення випадків катарального ентериту у групах птиці, що отримувала у якості додаткового компоненту раціону кормову добавку «Бакцинол».

3. Вкажіть, яким методом та засобом проводять в господарстві боротьбу з паразитичними комахами?

4. Що слугувало причиною вибору для проведення експериментальних досліджень кормової добавки «Бакцинол». Яке підприємством є виробником даної кормової добавки?

5. Вкажіть, чи можливо в умовах фермерських господарств, за відсутності максимальної автоматизації та механізації виробничих процесів, отримати безпечні щодо мікробіологічних показників харчові яйця?

Розкриття даних питань при захисті дисертації дасть змогу на основі теоретичного обґрунтування глибше висвітлити науковий напрямок, практичну цінність даної роботи та всебічну обізнаність здобувача з питань її виконання та оформлення.

Варто вказати, що в тексті трапляються окремі орфографічні помилки, дефекти комп'ютерного набору, проте вказані зауваження не є принциповими та не зменшують наукової цінності та проблемного значення виконаної здобувачем роботи.

Відповідність дисертації спеціальності та профілю ради.

Дисертаційна робота Дем'яненка Дениса Володимировича «Бактеріальна біобезпека харчового яйця: удосконалення ветеринарно-санітарних заходів»), подана до захисту у спеціалізовану вчену раду на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 211 Ветеринарна медицина галузі знань 21 Ветеринарія, є завершеною науково-дослідною роботою, яка за актуальністю, науковою новизною, теоретичним та практичним значенням отриманих результатів, повністю відповідає наказу Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» та постанові Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», зі змінами внесеними згідно постановою Кабінету Міністрів України №342 від 21.02.2022. Зміст дисертації відповідає паспорту спеціальності.

Рецензент, доктор ветеринарних наук,
професор, професор кафедри ветсанекспертизи,
мікробіології, зоогієни та безпеки і якості
продуктів тваринництва

Людмила НАГОРНА

